

در مراسم وداع با محمدعلی کشاورز مطرح شد

هنرمندی بود با مردم و در میان مردم

نیلوفر ساسانی
خبرنگار

خانه ابدی‌اش در بخش جدید قطعه هنرمندان است. محمدعلی کشاورز دوستدار طبیعت بود و حالا منزلگه همیشگی‌اش نزدیک به همان سبک و سیاقی است که دوستش داشته؛ از سمت راست و بالا و پایین مشرف به باغچه و گل و گیاه. از سمت راست دو خانه آن طرف‌تر در همسایگی با داود رشیدی و جعفر والی و سه خانه بالاتر جمشید مشایخی و با کمی فاصله عزت‌الله انتظامی. محمدعلی کشاورز از ظهر روز سه‌شنبه در خانه ابدی‌اش آرام‌گرفته و همسایه دوستان قدیمی‌اش شده و جای او حالا در خیابان هرمان شهرک غرب خالی است. خانه‌ای که زمانی محل رفت و آمد اهالی فرهنگ و هنر بوده و البته آن‌طور که آرمان امام‌بخش در مراسم تدفینش می‌گوید میزبان طیف‌هایی از مردمی که سال‌ها برای آن‌ها خاطره ساخته: «حوالی سال ۷۶. یک روز که به خانه آقای کشاورز برای رساندن ایشان به یکی از قرارهای اداری رسیدم، حدود ۱۵ نفر از دوستان پاکبان مشغول گپ زدن و عکس گرفتن با ایشان بودند. قرار مهمی داشتیم، اما عمو با صبوری مشغول گپ و گفت بودند. یکی از این دوستان کمی لباس‌شان کثیف بود. خواستم به جای مبل سفید روی یکی از صندلی‌ها بنشینند، ولی آقای کشاورز با حرکت چشم، منصرف کردند و بعد از رفتن دوستان گفتند «این چه کاری است. لباس آن‌ها به خاطر زباله‌های ما کثیف شده!» آن‌طور که امام‌بخش، خویش و نزدیک محمدعلی کشاورز تعریف می‌کند قول و قرار این دیدار شب قبل گذاشته شده بود؛ جلوی در همین خانه. زمانی که استاد، زباله‌ها را دم در خانه گذاشته و یکی از پاکبان‌ها متوجه خانه بازبگر «پدر سالار» شده و قرار دیدار حضوری با دوستان پاکبانش را درخواست کرده بود. دیدار صبح آن روز برای محمدعلی کشاورز آنقدر ارزشمند بوده که بر خلاف خوش‌قولی همیشگی و برنامه دقیق روزانه‌اش قید قرار و پیگیری برنامه مهم اداری‌اش را بزنند.

■ **هنرمندی بود با مردم و در میان مردم**

مراسم با اجرای کامران ملکی از اعضای هیات مدیره خانه سینما آغاز می‌شود. اواز فرجانحی بودن

محمدعلی کشاورز می‌گوید و هنرمندی که شکوه نکرد و هیچ‌گاه لیخند از لبانش محو نشد. پس از صحبت‌های سعید خال، مدیرعامل بهشت زهرا، اسماعیل شنگله با صدایی به غم‌نشسته از ۶ دهه خاطره دوستی یاد می‌کند. دوستی‌ای که با هم‌دورگی در هنرستان هنرپیشگی تهران از سال ۱۳۳۵ و همسایگی با محمدعلی کشاورز آغاز شد و بعدها به تعبیر او: «همین‌طور ادامه پیدا کرد و بتدریج مثل آبراهه‌ای شد و بعد به رودی تبدیل شد که هر دو ما را به دنبال خود کشاند.» امین تارخ که

ابر از همدردی هنرمندان از علی نصیریان تا لیلای حاتمی

طبق تصمیم خانواده این هنرمند پیشکسوت به دلیل پیشگیری از شیوع ویروس کرونا مراسم تشییع و تدفین در قطعه هنرمندان خلاصه می‌شود. قرار است با بهتر شدن شرایط مراسم بزرگداشت محمدعلی کشاورز در شأن بیش از ۵ دهه فعالیت هنری او برگزار شود. جایگاه ایجادشده برای بدرقه محمدعلی کشاورز در بهشت زهرا (س) از ساعت ۹ صبح میزبان علاقمندان و چهره‌های هنری است. از همان ساعات اولیه تصاویر حضور هنرمندانی همچون اسماعیل شنگله، امین تارخ، خسرواحمدی، فریبا کوثری، اسدالله یکتا، حسن اکلیلی و سیدعباس صالحی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، مدیران سینمایی مثل حسین انتظامی رییس سازمان سینمایی، منوچهر شاهسواری مدیرعامل خانه سینما، محمد طباطبایی مدیر موسسه هنرمندان پیشکسوت، قادر آشنا مدیرکل مرکز هنرهای نمایشی در فضای مجازی مخابره می‌شود.

اما هنرمندان دیگری همچون لیلای حاتمی، آناهیتا افشار، بیژن افشار، جمشید شاه‌محمدی و آرزو نبوت هم در مراسم حضور دارند که به خاطر پوشش ماسک از دریچه دوربین عکاسان مغفول می‌مانند. پرویز پرستویی، ژاله علو، فاطمه معتمدآریا، احترام برومند، لیلی رشیدی، زری خوشکام، علی مصفا، مجید انتظامی، پوری بنایی، کمند امیرسلیمانی، مرجانه گلچین، شهره سلطانی، لیلای بلوکات، فرحناز منافی‌ظاهر، پرستو گلستانی و آرام جعفری در پیام‌های تلفنی با یگانه دخترش نلی ابراز همدردی کرده‌اند و علی نصیریان، عزت‌الله رضانی‌فر، اکرم محمدی، اسماعیل شنگله، پریسا مقتدی و ... در روزهای گذشته با حضور در منزل محمدعلی کشاورز با خانواده او دیدار کرده‌اند.

گرامی داشت یاد و خاطره زنده‌یاد محمدعلی کشاورز از او به عنوان هنرمند نامی ایران و انسانی ویژه، خاص و متعالی یاد می‌کند: «ترکیب این دو، استاد کشاورز را اینگونه در جان و دل‌ها جا داد.» وزیر فرهنگ با اشاره به مسیری که این هنرمند را به چنین جایگاهی رسانده می‌گوید: «عشق او به هنر آن‌گونه بود که رشته‌های به‌ظاهر پول‌سازی که اعتبارات ظاهری را می‌آفرید، کنار گذاشت و به هنر پرداخت و دروادی هنر سلوک کرد.»

سیدعباس صالحی با اشاره به دیدار سال گذشته‌اش با این هنرمند یادآور می‌شود: «در این دیدار انس استاد با کتاب را دیدم، ایشان علاوه بر دانش تجربی و کار با اساتید و همکاران بزرگ، دانش اجتماعی نیز داشت. برای اینکه انسان نقشی را خوب ایفا کند، باید جامعه خودش را خوب بشناسد.» وزیر فرهنگ با تأکید بر ویژگی‌های انسانی و شخصیتی محمدعلی کشاورز افزود: «هنرمندی بود با مردم و در میان مردم؛ مردمی بودن استاد کشاورز علی‌رغم تمام شهرت و جایگاه ارزش کمی ندارد، اینکه می‌گفت من جایزه خودم را از آن دست فروش انگور فروش گرفتم که من را صدا کرد و گفت «پدر سالار»، او با مردم بود و مهر مردم و عشق مردم را داشت. او از ایران بود و با ایران زیست و عشق او تا پایان راه همراهش بود.»

در بخش پایانی مراسم آرمان امام‌بخش به نمایندگی از خانواده محمدعلی کشاورز با ذکر خاطره‌ای از مردم‌داری محمدعلی کشاورز، متن پیام تشکر دخترش «نلی» را خواند: «می‌دانم جامعه هنر ایران قدر پدرم و تلاش او را برای توسعه فرهنگ و هنر می‌داند. بنابراین اینجا می‌خواهم از همه کسانی که یاد پدرم را گرمی داشتند و با حضور یا پیام‌های محبت آمیزشان آن را نشان دادند، سپاسگزاری کنم و در ضمن اعلام کنم که به دلیل شیوع ویروس کرونا متأسفانه فعلاً نخواهیم توانست مراسمی برای یادبود ایشان برگزار کنیم ولی در اولین زمان، مراسمی برای بزرگداشت ایشان با همراهی همه شما برپا خواهد شد.» در نهایت با برپایی نماز میت توسط سید محمود دعایی پیکر این هنرمند که ۲۵ خرداد ماه در سن ۹۰ سالگی درگذشت، با همراهی علاقمندان، بهشت زهرا (س) به خاک سپرده شد.

#زن_کشی

یگانه خدای
خبرنگار

شهر وند مجازی

ماجرای کشتن زنان و دختران توسط خانواده‌هایشان با قتل دختری در کرمان به دست پدرش تازه شد. ریحانه عامری توسط پدرش کشته شد و این قتل و اتفاقات مشابه چند هفته پیش مانند قتل رومینا اشرفی باعث شد بحث قتل‌های ناموسی دوباره سر زبان‌ها بیفتد. به ویژه که ابتدا اعلام شد او توسط تبر به قتل رسیده است؛ ادعایی که البته از سوی معاون اجتماعی فرماندهی انتظامی استان کرمان تکذیب و اعلام شد پدر ریحانه عامری با پرتاب یک میله آهنی هنگام عصبانیت، مسبب مرگ دخترش شده است. کاربران شبکه‌های اجتماعی با نوشتن درباره این مساله درخواست می‌کنند کاری برای کنترل این قتل‌ها انجام شود:

«یکی در دنیا رو بنده رو این قاتل‌ها...»

«به نظر من قبلاً هم همین قدر جرم و جنایت بوده فقط الان به لطف رسانه‌ها و شبکه‌های مجازی ما خبردار می‌شیم»

«این دخترکشی‌ها قبلاً هم همینقدر زیاد بود و صداش در نمی‌اومد؟ یا الان بیشتر شده؟ هر روز به خبر جدید از کشته شدن یک دختر جوان بدست اقوامش میاد.

چه خبره؟»

«مرگ رومینا ما را تکان نداد تا کار به ریحانه عامری رسید.»

«چه شد نسبت به زن‌کشی چنین بی‌حس شدیم؟ همین سکوت و منفعل بودن ما همدستی با قتل این زنان است.»

«هرچی فریاد بزنیم که چرا زن‌کشی، اونایی که اینکارو می‌کنن اینجا نیستن که صدامون رو بشنون. ما هم آخرین صدای خیلی از زن‌هایی که کشته می‌شن رو نمی‌شنویم...»

«خبر زن‌کشی که می‌شنویم چیزی که به ذهنم میاد اینه که همین الان کلی زن در معرض خطر کشته شدن هستن و صداشون شنیده نمی‌شه»

«داس و تبرت رو چال کن؛ نه دختر و همسرت رو!»

«یه دو دقیقه دختراتون رو نکشین شاید با صحبت حل شد»